

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. +370 679 73 210, el. p. info@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2025- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESIONALIOJO SCENOS MENO ĮSTATYMO NR. IX-2257 2, 4, 10 STRAIPSNIŲ IR IV SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 2, 4, 10 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas). Įstatymo projektas patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2025 m. rugsėjo 15 d. išvadą „Dėl Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 2, 4 ir 10 straipsnių pakeitimo ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto (TAP-25-878 (2), TAP-25-879 (2); TAIS NR. 25-5514(4), 25-5515(4))“.

I. Sprendžiama problema	<p>Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybę su nacionalinių, valstybės ir savivaldybių profesionaliojo scenos meno įstaigų kūrybiniais darbuotojais sudaryti ilgesnes terminuotas sutartis.</p> <p>Lietuvos Respublikos darbo kodekso 68 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad terminuotų darbo sutarčių, kurių maksimalus terminas negali būti ilgesnis kaip penkeri metai, sudarymo galimybę su renkamais ar skiriamais darbuotojais, kūrybinių profesijų ir mokslo darbuotojais, kolegialių renkamųjų organų skiriamais darbuotojais ar kitais darbuotojais viešojo intereso gynimo tikslais nustato kiti įstatymai. Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatyme tokios galimybės šiuo metu nėra nustatyta, todėl šiuo metu su dalimi kūrybinių darbuotojų įstaigos sudaro terminuotas darbo sutartis iki dvejų metų ir, jeigu kūrėjui neužtenka laiko atsiskleisti per šį laikotarpį, jis atleidžiamas. Atkreiptinas dėmesys, kad tokia situacija gali susidaryti ne dėl darbuotojo ar darbdavio kaltės, o dėl profesionaliojo scenos meno įstaigos veiklos planavimo specifikos.</p> <p>Atitinkamai svarbu įvardinti, kad galimybė sudaryti terminuotas sutartis iki 5 metų nėra nauja – panaši nuostata („Kolektyvinėse sutartyse nustatytais atvejais su teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojais gali būti sudaromos terminuotos darbo sutartys ne ilgiau kaip penkeriems metams“) buvo įtvirtinta Profesionaliojo scenos meno įstatymo 9 straipsnyje, ją derinant su iki 2017 m. liepos 1 d. galiojusio Darbo kodekso nuostatomis.</p>
II. Projekto rengimą paskatinusios priežastys	<p>Profesionaliojo scenos meno įstaigos savo veiklą planuoja repertuariniu principu, dažnu atveju repertuaras formuojamas keletui metų į priekį. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas nustato, kad maksimalus terminuotos darbo sutarties terminas yra dveji metai. Tokia situacija ne visada sudaro galimybes naujai priimtiems kūrybiniais darbuotojams atskleisti savo kūrybinį potencialą, o darbdaviams įsitikinti, kad priimti darbuotojai yra tinkami. (Pvz., priimant į darbą ką tik studijas pabaigusius kūrėjus jiems ne visada gali būti iš</p>

	<p>karto planuojami labai svarbūs vaidmenys, kūrėjai turi turėti laiko išbandyti save įvairiuose vaidmenyse, rizikuoti, ne visi vaidmenys gali būti sėkmingi. Atsižvelgiant į ilgą pasirengimo laikotarpį, kuris reikalingas profesionaliojo scenos meno kūriniam suplanuoti ir atlikti, dvejų metų laikotarpis gali praeiti kūrėjui taip ir neatradus savęs, neatskleidus pilnai savo kūrybinio potencialo.) Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybę su kūrybiniais darbuotojais sudaryti trejų metų trukmės terminuotas darbo sutartis.</p> <p>Profesionaliojo scenos meno įstaigos ir jų kūrybinės komandos turi nuolat atsinaujinti siekdamos kurti visuomenei aktualų produktą. Profesionaliojo scenos meno įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų bei koncertinių įstaigų vadovų kadencija yra penkeri metai. Atkreiptinas dėmesys, kad dažnu atveju konkursą laimėjusiam vadovui iškyla poreikis atnaujinti ir vidutinės grandies kūrybinių vadovų komandą. Šiuo Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybę, esant poreikiui, su vadovaujančios grandies kūrybiniais darbuotojais sudaryti iki penkerių metų terminuotas darbo sutartis. Šis pakeitimas sudarytų galimybę vadovams lengviau formuoti savo įstaigų kūrybinės veiklos vadovų komandas visam jų kadencijos laikotarpiui ir užtikrinti nuoseklią įstaigos veiklą.</p> <p>Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Valstybės scenos meno įstaigų asociacijos 2025 m. sausio 7 d. raštu Nr. SD-1 pateiktą prašymą suteikti šioms įstaigoms galimybę ilginti terminuotų darbo sutarčių terminą su kūrybiniais darbuotojais nuo 2 iki 5 metų.</p>
<p>III. Siūlomos priemonės</p>	<p>Įstatymo projektu siūloma, kad su nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybiniais darbuotojais gali būti sudaroma terminuota darbo sutartis ar kelios paeiliui einančios terminuotos darbo sutartys, kurios (-ių) maksimalus terminas negali būti ilgesnis kaip treji metai, išskyrus nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų vadovų pavaduotojus, šių įstaigų struktūrinių padalinių, kurie vykdo kūrybinę veiklą, vadovus ir meno vadovus, su kuriais gali būti sudaroma terminuota darbo sutartis ar kelios paeiliui einančios terminuotos darbo sutartys, kurios (-ių) maksimalus terminas negali būti ilgesnis nei penkeri metai. Paeiliui einančiomis terminuotomis darbo sutartimis laikomos darbo sutartys, kurias skiria ne ilgesnis kaip dviejų mėnesių laikotarpis. Pažeidus šį reikalavimą, tokia darbo sutartis tampa neterminuota, o laikotarpiai tarp terminuotų darbo sutarčių įskaitomi į darbuotojo darbo santykių su darbdaviu trukmę, tačiau neturi būti apmokami, tuo pačiu įtvirtinant nuostatą, numatytą Darbo kodekso 68 straipsnio 3 dalyje ir garantuojančią papildomą darbuotojų teisių apsaugą.</p> <p>Ilgesnis terminuotos sutarties laikotarpis suteiks kūrybiniams darbuotojams stabilumo veikloje ir leis nuosekliai įgyvendinti ambicingesnius projektus, kuriems suplanuoti ir įgyvendinti reikalingas ilgesnis laiko tarpas.</p> <p>Galimybė sudaryti penkerių metų terminuotas darbo sutartis yra ypač aktuali naujiems vadovams. Dėl repertuarinio planavimo specifikos vadovai iš esmės pirmus kelerius metus įgyvendina buvusio vadovo suplanuotus kūrybinius projektus ir tik palaipsniui gali plėtoti savo projektus. Priklausomai nuo įstaigos specifikos dažnu atveju įstaigos vadovo kūrybinė kryptis pilnai atsiskleidžia trečiais – penktais jo kadencijos metais, tad dvejų metų terminas vidutinės grandies kūrybinės veiklos vadovams yra pernelyg trumpas, per jį jie iš esmės nespėja pradėti įgyvendinti vadovo programos, o nepradėjus jos įgyvendinti, sudėtinga įvertinti, ar įstaigos kūrybinė kryptis jiems yra tinkama.</p> <p>Įstatymo projektas taip pat papildomas nauja sąvoka „Profesionaliojo scenos meno įstaigos meno vadovas“ – profesionaliojo scenos meno įstaigos</p>

	<p>kūrybinis darbuotojas: šios įstaigos vadovo pavaduotojas, struktūrinio padalinio vadovas ar jo pavaduotojas, ar vadovaujančiam darbuotojui prilygintas darbuotojas, atsakingas už šios įstaigos repertuaro formavimą. Ši sąvoka įvedama siekiant aiškumo, nes tai viena iš pareigybių, kurioms ypač aktuali penkerių metų kadencija. Šios pareigybės yra dažnos profesionaliojo scenos meno įstaigose, tačiau jos nėra privalomos ir dėl jos būtinybės kiekvienu atveju vadovai sprendžia individualiai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas būtų taikomas tik naujai į darbą priimamiems kūrybiniais darbuotojams, taip pat terminuotų darbo sutarčių kiekis profesionaliojo scenos meno įstaigose, kaip numatyta Darbo kodekso 67 straipsnio 4 dalyje, neviršytų 20 % nuo visų darbo sutarčių. Be to, siūlomas teisinis reguliavimas nėra imperatyvus, jis tik sudaro didesnes galimybes vadovui spręsti dėl darbuotojo terminuotos sutarties laikotarpio įvertinus kiekvieną situaciją individualiai. Atkreiptinas dėmesys, kad profesionaliojo scenos meno įstaigos konkuruoja dėl darbuotojų, priklausomai nuo atskirų įstaigų specifikos jau šiandien jose dirba ir daug užsienio piliečių, nes, pvz., baleto šokėjų ir šokėjų Lietuvos švietimo sistema neparengia pakankamai. Vadovai yra suinteresuoti sudaryti kuo geresnes sąlygas darbuotojams, nes tik nuo jų priklauso, ar konkreti profesionaliojo scenos meno įstaiga veiks sėkmingai.</p>
IV. Priemonių kaštai	Papildomų lėšų Įstatymo projekto įgyvendinimui neprireiks.
V. Nauda visuomenei	Šis pakeitimas sudarys galimybę vadovams lengviau formuoti savo įstaigų kūrybines komandas visam jų kadencijos laikotarpiui. Taip pat siūlomas pakeitimas palengvins darbuotojų kaitą, naujiems vadovams priėmus sprendimus, jog įstaigos kūrybinės veiklos kryptį yra būtina keisti. Ilgesnis terminuotos sutarties laikotarpis taip pat suteiks kūrybiniais darbuotojams stabilumo veikloje ir leis nuosekliai įgyvendinti ambicingesnius projektus, kuriems suplanuoti ir įgyvendinti reikalingas ilgesnis laiko tarpas, todėl visuomenė turės galimybę gauti aukštesnės kokybės ir meistriškumo kultūros paslaugas.

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projektas Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai neprieštarauja.

Įstatymo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų. Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Po pradinės Įstatymo projekto redakcijos ir gautų pastabų, Kultūros ministerija Įstatymo projektui aptarti organizavo profesionaliojo scenos meno įstaigų vadovų ir darbuotojams atstovaujančių profesinių sąjungų atstovų susitikimą, kuris įvyko 2025 m. gegužės 16 d. Jo metu buvo išsamiai aptarti Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai ir jų poveikis, sutarta patikslinti Įstatymo projektą ir jį derinti pakartotinai.

Įstatymo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos Scenos meno įstaigų asociacija, į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktas teisės technikos ir redakcinio pobūdžio pastabas atsižvelgta, dėl Lietuvos teatrų ir koncertinių įstaigų darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pasiūlymo ir Lietuvos respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo tvarka pateiktų pasiūlymų ir pastabų teikiama derinimo pažyma. Lietuvos Respublikos trišalės tarybos Kultūros komitetas ir Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinė sąjunga per nustatytą terminą pastabų nepateikė.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, suderintas su Valstybine lietuvių kalbos komisija Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektą parengė Kultūros ministerijos Profesionaliosios kūrybos ir tarptautiškumo politikos grupės vadovė Janina Krušinskaitė, tel. +370 608 45 515, el. p. janina.krusinskaite@lrkm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas, 2 lapai.
2. Įstatymo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Aiškinamasis raštas, 4 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymo Nr. IX-2257 2, 4, 10 straipsnių ir IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.
5. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Laikintai einantis kultūros ministro pareigas

Šarūnas Birutis